

DATUM
2015-12-08
ERT DATUM
2015-09-21

DIARIENR
2015/186-4
ER BETECKNING
Fi2015/03275/BaS

Regeringskansliet
Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Får vi det bättre? Om mått på livskvalitet (SOU 2015:56)

Statskontoret anser inledningsvis att avsikten med mått på livskvalitet som kompletterar BNP och andra ekonomiska indikatorer är god. BNP är ett alltför snävt mått för att mäta ett samhälles välbefinnande. Men det är viktigt att värdet på kunskapen som livskvalitetsmått ger, är större än kostnaden att ta fram dem. Statskontorets främsta invändning mot utredningens förslag är därför att man inte i tillräckligt stor utsträckning analyserat efterfrågan på och användbarheten av mått på livskvalitet.

- Statskontoret efterfrågar ytterligare analys av efterfrågan på och användbarheten av måtten på livskvalitet. Hur, när och av vem kommer måtten att användas?
- Givet att måtten bedöms vara efterfrågade och ha hög användbarhet:
  - tillstyrker Statskontoret förslaget om att livskvaliteten ska mätas utifrån tio komponenter.
  - tillstyrker Statskontoret bedömningen om att ett mindre antal huvudindikatorer väljs ut samt förslaget om att en rapport bör läggas fram vart fjärde år.
  - tillstyrker Statskontoret förslaget om en webbaserad redovisning av livskvalitetens komponenter.
  - tillstyrker Statskontoret förslaget om att genomföra två undersökningar, en utvecklad ULF samt EU-SILC, istället för enbart ULF-SILC. Statskontoret efterfrågar emellertid en utförligare analys av konsekvenserna av separera ULF från EU-SILC.
- Statskontoret efterfrågar en mer utförlig konsekvensanalys.

Statskontoret tar inte ställning till enskilda indikatorer i remissvaret.

Hur, när och av vem kommer måtten att användas?

Statskontoret anser att efterfrågan på och användbarheten av måtten på livskvalitet bör analyseras ytterligare. En utförligare analys av detta, skulle även kunna ge värdefull kunskap i det fortsatta arbetet med att utforma indikatorerna så att de kan bidra till störst nytta för användarna.

Anledningen till att en sådan analys efterfrågas är att syftet med måtten på livskvalitet skiljer sig från syftet med flera andra indicatorsystem. Till skillnad från flera andra indicatorsystem är måttens syfte inte att följa upp mål inom ett specifikt politikområde utan att mer generellt bilda underlag för politiska beslut. Det mycket breda syftet med måtten gör att det är oklart hur, när och av vem måtten faktiskt kommer att användas. I förlängningen blir det en fråga om nyttan av måtten är större än kostnaden för att ta fram dem. Särskilt med tanke på att flera statistikansvariga myndigheter kommer lägga resurser på att tillhandahålla registerdata.

Livskvaliteten mäts utifrån tio komponenter

Givet att måtten bedöms vara efterfrågade och ha hög användbarhet tillstyrker Statskontoret förslaget om att livskvaliteten bör mätas och redovisas utifrån tio komponenter. Komponenterna är utvalda för att göra jämförbarheten med andra länder och OECDs arbete hög. Hög jämförbarhet ökar livskvalitetsmåttens användbarhet. Måtten kommer då med större sannolikhet inte enbart att nyttjas av svenska användare, utan även av internationella.

Rapport vart fjärde år med utvalda huvudindikatorer

Förutsatt att livskvalitetsmåtten bedöms vara efterfrågade och ha hög användbarhet anser Statskontoret att utredningens förslag på hur måtten ska sammanställas och redovisas är bra. Förslaget om att lägga fram en rapport vart fjärde år tillstyrks, likaså förslaget om att ett antal huvudindikatorer väljs ut. I Statskontorets rapport *Utvärdering av uppföljningssystemet för den nationella folkhälsopolitiken (2013:4)* föreslår vi ett liknande upplägg.

Målgruppsanalys för den webbaserade redovisningen

Givet att det finns en efterfrågan och ett behov bland Sveriges befolkning av en presentation av måtten online tillstyrker Statskontoret förslaget på en sådan redovisning. Statskontoret efterfrågar därför en målgruppsanalys för en webbaserad redovisning av livskvalitetens komponenter. En sådan analys skulle täcka frågor såsom om det finns en efterfrågan och ett behov av denna typ av statistikredovisning bland Sveriges befolkning, samt hur många besökare hemsidan kan antas få. Skulle kostnaderna för att översätta sidan till flera olika språk samt att anpassa den till olika förkunskapsnivåer vara rimliga jämfört med sidans användarantal? Resultatet från ULF finns redan nu tillgängligt på SCBs hemsida. En möjlig utgångspunkt i en målgruppsanalys vore därför att undersöka hur välbesökta dessa sidor är.

Konsekvenserna av att genomföra två undersökningar istället för en

Förutsatt att användbarheten och efterfrågan på livskvalitetsmåtten bedöms vara hög tillstyrker Statskontoret förslaget att genomföra två undersökningar, en utvecklad ULF samt EU-SILC, istället för enbart ULF-SILC.

Statskontoret saknar emellertid en utförligare analys av konsekvenserna av att genomföra två undersökningar, en utvecklad ULF samt EU-SILC, istället för som nu en sammanslagen ULF/SILC. Det kan finnas en risk att många kommer att uppleva undersökningarna som lika varandra och ha svårt att skilja dem åt, särskilt då det är SCB som administrerar båda. Detta kan på sikt bidra till den växande enkättröttheten.

Enkättröttheten och sjunkande svarsfrekvenser är en utmaning som påverkar kvaliteten på undersökningar. Om denna utveckling fortsätter skulle det kunna påverka livskvalitémåttens kvalitet negativt.

En mer utförlig konsekvensanalys

Statskontoret efterfrågar en mer utförlig konsekvensanalys, där det framgår hur myndigheterna påverkas av och ser på att de ska bidra med finansieringen till måtten på livskvalitet. Även om beloppet per myndighet från och med år ett enbart beräknas vara 75 tkr, är det relevant att redovisa hur detta påverkar de statistikansvariga myndigheterna. Om flera mindre utgifter som denna läggs på myndigheterna blir det sammanlagt en ansevärd summa. Således bör även en för myndigheterna tillsynes liten utgift vara välmotiverad. Detta särskilt då det är oklart hur livskvalitetsmätningen kommer att användas i deras verksamhet.

Generaldirektör Ingvar Mattson har beslutat i detta ärende. Utredningschef Marie Uhrwing och utredare Karin Melldahl, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Ingvar Mattson

Karin Melldahl